EURÓPSKY PARLAMENT 2014 – 2019

Dokument na schôdzu

17.9.2014

B8-0097/2014 }
B8-0100/2014 }
B8-0101/2014 }
B8-0103/2014 }
B8-0104/2014 }
B8-0105/2014 }

RC1/rev.1

NÁVRH SPOLOČNÉHO UZNESENIA

predložený v súlade s článkom 135 ods. 5 a článkom 123 ods. 4 rokovacieho poriadku,

ktorý nahrádza návrhy skupín:
ECR (B8-0097/2014)
ALDE (B8-0100/2014)
S&D (B8-0101/2014)
PPE (B8-0103/2014)
GUE/NGL (B8-0104/2014)
Verts/ALE (B8-0105/2014)

o porušovaní ľudských práv v Bangladéši
(2014/2834(RSP))

Cristian Dan Preda, Elmar Brok, Davor Ivo Stier, Bogdan Brunon Wenta, Tunne Kelam, Philippe Juvin, Giovanni La Via, Mariya Gabriel, Jeroen Lenaers, Monica Luisa Macovei, Seán Kelly, Petri Sarvamaa, Eduard Kukan, Jarosław Leszek Wałęsa, Ivo Belet, Dubravka Šuica, Pavel Svoboda, Andrej Plenković

v mene poslaneckého klubu PPE
Josef Weidenholzer, Liisa Jaakonsaari, Richard Howitt,
Goffredo Maria Bettini, Claude Moraes, Marc Tarabella, Hugues Bayet,
Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Luigi Morgano
v mene skupiny S&D
Charles Tannock, Mark Demesmaeker, Jana Žitňanská, Nirj Deva
v mene skupiny ECR
Juan Carlos Girauta Vidal, Louis Michel, Marielle de Sarnez, Jozo Radoš,
Marietje Schaake, Johannes Cornelis van Baalen, Cecilia Wikström,
Ramon Tremosa i Balcells, Alexander Graf Lambsdorff, Izaskun Bilbao
Barandica, Javier Nart
v mene skupiny ALDE
Marie-Christine Vergiat
v mene skupiny GUE/NGL
Jean Lambert, Barbara Lochbihler
v mene skupiny Verts/ALE
Fabio Massimo Castaldo, Ignazio Corrao

Uznesenie Európskeho parlamentu o porušovaní ľudských práv v Bangladéši (2014/2834(RSP))

Európsky parlament,

– so zreteľom na svoje predchádzajúce uznesenia o Bangladéši,

– so zreteľom na Dohodu o spolupráci medzi ES a Bangladéšom z roku 2001,

– so zreteľom na články 33 a 35 bangladéšskej ústavy, ktorá stanovuje, že nikto nesmie byť vystavený mučeniu ani krutému, neľudskému alebo ponižujúcemu trestaniu alebo zaobchádzaniu a že žiadna osoba nesmie byť zatknutá alebo zadržiavaná vo väzbe bez toho, aby bola informovaná o dôvodoch svojho zadržania,

– so zreteľom na rozsudok Najvyššieho súdu Bangladéša, ktorý stanovuje ochranné opatrenia proti svojvoľnému zatýkaniu políciou podľa oddielu 54 Trestného poriadku, ktorý tiež vyžaduje, že akékoľvek úmrtie, ku ktorému došlo v policajnej väzbe, musí vyšetriť sudca a musí sa začať náležité súdne konanie,

– so zreteľom na Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach, ktorý Bangladéš ratifikoval v roku 2000,

– so zreteľom na článok 135 ods. 5 a článok 123 ods. 4 rokovacieho poriadku,

A. keďže EÚ má dobré, dlhodobé vzťahy s Bangladéšom vychádzajúce okrem iného z dohody o spolupráci, partnerstve a rozvoji;

B. keďže Bangladéš dosiahol v posledných rokoch významný pokrok, najmä v dosahovaní miléniových rozvojových cieľov a vo svojej hospodárskej výkonnosti;

C. keďže vláda Bangladéša oznámila politiku „nulovej tolerancie“ vo vzťahu k akémukoľvek porušovaniu ľudských práv orgánmi presadzovania práva a prijala zákon o reforme polície stanovujúci kódex správania, vzorové policajné stanice a strediská na podporu obetí v hlavných policajných staniciach;

D. keďže vláda Bangladéša oznámila, že v spolupráci s Medzinárodným výborom Červeného kríža vykonáva propagačné a vzdelávacie programy pre orgány presadzovania práva a väzenské orgány o medzinárodných ochranných opatreniach proti mučeniu;

E. keďže v posledných rokoch došlo v Bangladéši k mnohým tragédiám v odevných továrňach, pričom najväčší počet obetí na životoch bol zaznamenaný pri zrútení továrne Rana Plaza, a to viac ako 1 100 obetí; keďže po zrútení budovy Rana Plaza Bangladéš spolu s hlavnými zainteresovanými stranami v odevnom sektore začal reformný program, ktorého cieľom je zaistenie bezpečných a dôstojných pracovných podmienok; keďže EÚ tento program podporuje prostredníctvom paktu udržateľnosti pre Bangladéš, ale keďže niektoré zainteresované strany nie sú ochotné zúčastniť sa;

F. keďže zmiznutia (na ktorých sa údajne často podieľajú štátne bezpečnostné sily), používanie mučenia a iných foriem zlého zaobchádzania v Bangladéši pretrvávajú napriek zárukám stanoveným v ústave, trestnom zákonníku a zákone o mučení a (zákaze) smrti vo väzení, pričom pretrvávajú aj obmedzenia práva na slobodu prejavu;

G. keďže po všeobecných voľbách 5. januára 2014, ktoré bojkotovala Bangladéšska národná strana (BNP), t. j. hlavná opozičná strana, došlo v tieni BNP k štrajkom a následkom toho k násilnostiam, vláda Ligy Awami pod vedením Šejky Hasínovej prijala viaceré kroky na obmedzenie občianskych práv;

H. keďže prápor rýchleho nasadenia (Rapid Action Battalion – RAB), vytvorený pred 10 rokmi ako núdzové opatrenie proti hrozbám v oblasti bezpečnosti pochádzajúcim od militantných skupín, zahŕňa vojakov a policajtov, pričom účinne zapája armádu do civilného presadzovania práva bez akýchkoľvek transparentných mechanizmov zodpovednosti; keďže nezávislé organizácie pre ľudské práva uvádzajú, že RAB je zodpovedný za približne 800 úmrtí bez toho, aby došlo k akémukoľvek trestnému stíhaniu alebo potrestaniu zodpovedných úradníkov; keďže okrem nedávnych zatknutí niekoľkých členov RAB v súvislosti s podozrením z objednanej vraždy politika vládnucej strany ostávajú iné mimoriadne závažné porušovania nepotrestané;

I. keďže 6. augusta 2014 vláda Bangladéša uverejnila svoju novú mediálnu politiku; keďže prvky tejto politiky stanovujú obmedzenia slobody médií, a to napríklad zákazom prejavu, ktorý je „protištátny“, „zosmiešňuje vnútroštátnu ideológiu“ a „nie je v súlade s bangladéšskou kultúrou“ a obmedzením spravodajstva o „anarchii, vzbure alebo násilí“; keďže vláda plánuje zaviesť legislatívny rámec, prostredníctvom ktorého chce túto politiku presadzovať; keďže Bangladéš na 145. mieste zo 179 krajín na svetovom rebríčku slobody tlače;

J. keďže vláda Bangladéša navrhla nový zákon, ktorým sa údajne ukladajú prísne obmedzenia pre mimovládne organizácie (MVO); keďže nový návrh zákona o regulovaní zahraničných darov by reguloval operácie a financovanie pre každú skupinu prijímajúcu zahraničné finančné prostriedky a z úradu pre záležitosti MVO v rámci úradu predsedu vlády by urobil schvaľovací orgán vo vzťahu k projektom financovaným zo zahraničia; keďže nový návrh zákona by tiež vyžadoval získanie predchádzajúceho súhlasu pre všetkých, ktorí sú zapojení do dobrovoľníckej činnosti, pred ich vycestovaním z krajiny na účel súvisiaci s ich prácou na projekte; keďže jestvuje všeobecné znepokojenie mimovládnych organizácií, že zákon bude zapájať do procesu viac vládnych úradníkov ako pozorovateľov, hodnotiteľov a schvaľovateľov – s možnosťou odkladov a nesprávneho postupu;

K. keďže 27. augusta 2014 Hanu Šáms Ahmadovú, koordinátorku medzinárodného výboru pre horské oblasti Čitagongu (Chittagong Hill Tracts Commission – CHTC), a jedného jej priateľa brutálne napadli ôsmi až desiati členovia skupiny Somo Odhikar Andolon počas ich súkromnej návštevy v meste Shoilopropat v oblasti Bandarban v horskej oblasti Čitagongu; keďže štyria členovia detektívnej pobočky polície, ktorí mali zaisťovať ich bezpečnosť, nezasiahli, a počas tohto útoku dokonca odišli;

L. keďže etnicky a nábožensky motivované násilie naďalej pokračuje, napríklad vrátane útoku niekoľkých desiatok ozbrojených mužov začiatkom júla 2014 na kláštor mníšok pontifikálneho inštitútu zahraničných misií (Pontifical Institute of Foreign Missions – PIME) v meste Boldipuku; keďže počas tohto útoku kláštor vyrabovali a mníšky fyzicky napadli;

M. keďže prinajmenšom štyroch blogerov a dvoch obhajcov ľudských práv počas posledných dvoch rokov obvinili na základe oddielu 57 zákona o informačných a komunikačných technológiách (IKT);

N. keďže Medzinárodný trestný tribunál v Bangladéši, ktorý má vyšetrovať vojnové zločiny týkajúce sa vojny za nezávislosť Bangladéša, vydal doteraz desať rozsudkov vrátane ôsmich trestov smrti a dvoch trestov doživotného väzenia; keďže islamský politik Abdul Kader Mulla bol prvým, ktorého popravu vykonali; keďže existuje výrazná a opakovaná kritika, že tento Medzinárodný trestný tribunál nedodržiava medzinárodné štandardy; keďže podľa odhadov je vyše 1 000 ľudí v cele smrti v Bangladéši;

O. keďže po tragickom zrútení továrne Rana Plaza v apríli 2013 vláda Bangladéša a západné maloobchodné spoločnosti zriadili režim kontrol pre viac ako 3 500 odevných tovární z hľadiska štrukturálnej integrity a požiarnej a elektrickej bezpečnosti; keďže zatiaľ čo kontroly vykonávané západnými maloobchodnými spoločnosťami sú priebežné a verejné, kontroly uskutočňované prostredníctvom bangladéšskej vlády zatiaľ neboli zverejnené;

P. keďže zverenecký fond s účasťou darcov, zriadený koordinačným výborom pre budovu Rana Plaza na pomoc obetiam a pozostalým a zložený zo zástupcov vlády Bangladéša, odevného priemyslu, odborov a mimovládnych organizácií, ktorému predsedá Medzinárodná organizácia práce (MOP), ešte nedosiahol svoj cieľ získať 40 miliónov USD; keďže podľa údajov kampane s názvom Čisté oblečenie len polovica spoločností sídliacich prevažne v Európe a USA, ktoré sú prepojené s továrňami v budove Rana Plaza, prispela na zverenecký fond s účasťou darcov;

Q. keďže napriek niekoľkým reformám pracovného práva pracovníci naďalej informujú o obťažovaní a zastrašovaní, ktoré im majú zabrániť v zapojení sa do odborov alebo v zakladaní odborov, a keďže sú naďalej ohlasované násilné činy voči organizátorom odborových zväzov; keďže zákonník práce z roku 2013 naďalej nespĺňa medzinárodné štandardy so zreteľom na slobodu združovania vrátane práva na štrajk a kolektívne vyjednávanie;

1. vyjadruje uznanie bangladéšskej vláde za pokrok v dosahovaní miléniových rozvojových cieľov, čo má za následok značné a reálne zlepšenia pre milióny občanov tejto krajiny; okrem toho uznáva skutočnosť, že tieto zlepšenia sa dosiahli v náročných vnútroštátnych podmienkach, ktoré zahŕňajú neustálu hrozbu násilných útokov radikálnych skupín, ako je strana Džamaat-e-Islami pridružená k BNP; v tejto súvislosti víta prijatie zákona na prevenciu detských sobášov z 15. septembra 2014;

2. vyjadruje však znepokojenie nad pokračujúcim porušovaním ľudských práv zo strany RAB a iných bezpečnostných síl vrátane nedobrovoľných zmiznutí a mimosúdnych popráv

opozičných aktivistov; opakuje svoju požiadavku zrušiť trest smrti a víta rozhodnutie Najvyššieho súdu zo 16. septembra 2014, aby sa trest smrti, ktorý vydal Medzinárodný trestný tribunál v prípade podpredsedu strany Džamaat-e-Islami Delwara Hossaina Sajedího, zmenil na doživotné väzenie;

3. vyzýva vládu Bangladéša, aby okamžite prepustila všetky osoby, ktoré sa stali obeťou nedobrovoľného zmiznutia, okrem prípadov, keď ich možno obviniť zo zjavne trestného činu, pričom v tomto prípade by mali byť ihneď predvedené pred súd; vyzýva bangladéšske orgány, aby vyšetrili páchateľov, berúc do úvahy zodpovednosť za velenie, a osoby, ktoré sú za dané činy zodpovedné, vydali do rúk spravodlivosti v spravodlivom súdnom procese; naliehavo vyzýva vládu, aby vytvorila nezávislý orgán, ktorý by vyšetril takéto prípady, a opakuje svoju výzvu vláde, aby zriadila účinnú a úplne nezávislú komisiu pre ľudské práva;

4. naliehavo vyzýva vládu, aby využila minimálnu silu na obnovenie verejného poriadku a aby striktne dodržiavala základné zásady OSN pre použitie sily a strelných zbraní; dôrazne odsudzuje násilné útoky opozičných skupín na civilné aj vládne ciele; vyzýva opozičné skupiny, aby sa zúčastňovali iba na pokojných protestoch;

5. naliehavo vyzýva bangladéšsku vládu, aby zosúladila jednotky štátnej bezpečnosti vrátane polície a RAB s požiadavkami vyplývajúcimi zo zákona; dôrazne vyzýva bangladéšske orgány, aby ukončili beztrestnosť RAB nariadením vyšetrovania a stíhania údajného nezákonného zabíjania jednotkami RAB; upozorňuje, že bude podrobne sledovať konania v prípade vrážd v meste Narayanganj, v súvislosti s ktorým boli zatknutí traja dôstojníci RAB a čakajú na súdne konanie po tom, ako došlo k únosom a zabitiu siedmich ľudí v meste Narayanganj v apríli 2014;

6. zdôrazňuje, že v záujme posilnenia dodržiavania zásad právneho štátu a základných práv obyvateľstva je dôležitý nezávislý, nestranný a prístupný súdny systém a že je takisto dôležité zreformovať Medzinárodný trestný tribunál; uznáva, že je viac než kedykoľvek predtým dôležité vybudovať dôveru verejnosti v inštitúcie v oblasti súdnictva, bezpečnosti a ľudských práv, a to vzhľadom na zintenzívnené hrozby v regióne pochádzajúce od teroristických organizácií, ako je al-Káida;

7. vyjadruje znepokojenie nad navrhovaným zákonom o mimovládnych organizáciách; naliehavo vyzýva bangladéšsku vládu, aby pokračovala v konzultáciách s nezávislými skupinami o obsahu tohto návrhu zákona a zabezpečila, aby v prípade, že tento zákon bude nakoniec prijatý, bol v súlade s medzinárodnými normami a dohovormi o občianskych právach, ku ktorým sa Bangladéš zaviazal;

8. naliehavo vyzýva bangladéšsku vládu, aby uznala a rešpektovala slobodu tlače a médií a aby skupinám zasadzujúcim sa za ľudské práva umožnila zohrávať dôležitú úlohu pri posilňovaní zodpovednosti a dokumentovaní prípadov porušovania ľudských práv; naliehavo vyzýva bangladéšske orgány, aby zrušili novú mediálnu politiku a dodržiavali svoje záväzky umožňovať slobodu slova a prejavu;

9. vyjadruje veľké znepokojenie v súvislosti s opakovanými prípadmi etnicky a nábožensky

motivovaného násilia; naliehavo vyzýva bangladéšsku vládu, aby poskytla lepšiu ochranu a záruky menšinám, ako napríklad hinduistom, budhistom a kresťanom, ale aj menšine Bihari; víta zatknutie osôb podozrivých v súvislosti so zločinným útokom na kláštor v meste Boldipuku;

10. vyzýva vládu Bangladéša, aby zabezpečila presadzovanie pracovného práva, a naliehavo žiada ďalšiu reformu, aby sa pracovné právo zosúladilo s normami MOP, najmä pokiaľ ide o možnosť pracovníkov slobodne zakladať odborové zväzy a vstupovať do nich;

11. berie na vedomie programy reforiem v odevnom priemysle, naliehavo však vyzýva vládu, aby v plnej miere vykonávala akčný plán, ktorý schválila a podpísala spolu s MOP v máji 2013, vrátane náborov a školení inšpektorov a dôkladných, verejne zaznamenaných kontrol mnohých tisícov tovární v krajine; naliehavo vyzýva signatárov dohody o požiarnej ochrane a bezpečnosti v Bangladéši, aby dodržali svoje záväzky, a to aj pokiaľ ide o finančné odškodnenie pre obete a minimálne štandardy;

12. vyjadruje poľutovanie nad skutočnosťou, že v júni 2014 predstavovala celková suma, ktorú podniky dobrovoľne darovali zvereneckému fondu s účasťou darcov, len 17 miliónov USD, pričom chýbalo ešte 23 miliónov USD; vyvodzuje preto záver, že zásada dobrovoľnosti v prípade obetí katastrofy v budove Rana Plaza zlyhala a že naliehavo treba zaviesť povinný mechanizmus;

13. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie vláde a parlamentu Bangladéša, Rade, Komisii, podpredsedníčke Komisie/vysokej predstaviteľke Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku a vládam a parlamentom členských štátov.